Lietas Nr. C36046313
Lietas arhīva Nr. C-0463-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2013.gada 19.septembrī

Talsu rajona tiesa

tiesnese Ilze Valbaka,

izskatot rakstveida procesā civillietu BIGBANK AS Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu,

konstatēja:

BIGBANK AS Latvijas filiāle (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk– atbildētāju) par naudas piedziņu, kopējā prasības summa Ls 993,08, norādot, ka apstākļi un pierādījumi, kas pamato prasību ir: 2009.gada 4.novembrī noslēgtais aizdevuma līgums Nr.0901379/14ba, ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums Ls 512,89, ar procentu likmi gadā 25,18% un pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā. Atbildētājs maksājumus līgumā paredzētajā kārtībā neveica. Pieteikums par saistības piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā tiesā atstāts bez izskatīšanas. 2010.gada 24.maijā starp pusēm noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu no 2010.gada 25.jūnija četru mēnešu laikā katra mēneša 25.mēneša dienā, veicot maksājumu Ls 10, un apņemas vienoties par turpmāku no līguma izrietošo saistību dzēšanu, bet, ja tiek pārkāpti parāda atmaksas noteikumi un parādnieks nevienojas par saistību refinansējumu, prasītājam ir tiesības turpināt parāda piedziņu saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem. Atbildētājs Vienošanās laikā veica četrus maksājumus, par turpmāku parāda atmaksas kārtību nevienojās. Prasītājs atcēla vienošanos. Tā kā nokavējums pārsniedza trīsdesmit dienas, 2011.gada 6.oktobrī atbildētājam nosūtīts brīdinājums, lūdzot saistību izpildīt septiņu dienu laikā. Saskaņā ar līguma noteikumu punktiem 4.1. un 4.1.1 aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu. Parāda samaksas termiņš beidzās 2011.gada 16.oktobrī. Atbildētājs saistības nav izpildījis. Tādēļ ir aprēķināts līgumsods no 2010.gada 17.maija līdz 2010.gada 23.maijam Ls 5,54, līgumsods no 2010.gada 1.oktobra līdz 2011.gada 16.oktobrim samazināts līdz Ls 177,73.Parāda summu Ls 993,08 sastāda: neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 512,89; nesamaksātie procenti no 2009.gada 4.novembra līdz 2011.gada 6.oktobrim Ls 289,620 un līgumsods saskaņā ar punktu 5.3 Ls 183,27; nesamaksātā komisijas maksa Ls 8; ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītie izdevumi Ls 7,30. Prasības pamatojumam norādīti: Komerclikuma 20.panta otrā daļa un LR Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756., 1759.panta 1.punkts, 1765., 1943., 1945.pants. Prasītājas prasījumi ir: 1) piedzīt parādu Ls 993,08, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 512,89, nesamaksātajiem procentiem par laiku no 2009.gada 4.novembra līdz 2011.gada 6.oktobrim Ls 289,620 un līgumsoda Ls 183,27, nesamaksātās komisijas maksas Ls 8, ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītajiem izdevumiem Ls 7,30, kā arī piedzīt samaksātos tiesāšanās izdevumus; 2) norādīt spriedumā prasītājas tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei. Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē. (skatīt lietas 5.-8.lapu)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 250.^{21}panta noteikumiem2013.gada 9.maijā uz atbildētāja deklarēto dzīves vietu tika izsūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. (skatīt lietas 43., 45.lapu)

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājs paskaidrojumus par prasību nav iesniedzis, nav izteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē; tas saskaņā ar CPL 250.^{21}panta otro daļu nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

CPL 250.^{25}panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Paziņojums pusēm nosūtīts 2013.gada 12.jūnijā, norādot, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2013.gada 19.septembrī un spriedums būs pieejams tiesas kancelejā 2013.gada 19.septembrī pēc plkst. 15.00. (skatīt lietas 47., 48.lapu)

Saskaņā ar CPL 56.panta pirmo un piekto daļu, ievērojot CPL 250.^{21}pantu, prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa, kā arī par lietas izskatīšanu rakstveida procesā atbildētājam nosūtīti ierakstītos sūtījumos uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi. Atbildētājam adresētie tiesas sūtījumi saņemti atpakaļ tiesā - paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā - 2013.gada 22.jūlijā ar norādi pasta uzziņā: „Adresāts piegādes brīdī nebija sastopams. 17.06.2013.; Beidzies glabāšanas laiks."; prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa - 2013.gada 19.jūnijā ar norādēm pasta uzziņā: „Adresāts piegādes brīdī nebija sastopams. 13.05.13.; Beidzies glabāšanas laiks.". (skatīt lietas 49.- 59.lapu)

CPL56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi .. un no pasta .. dokumenti nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājam likumā paredzētajā kārtībā ir paziņots par prasību un lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2013.gada 19.septembrī, jo prasības pieteikums un paziņojumi nosūtīti uz viņa deklarēto dzīvesvietu un viņam kā Latvijas Republikas iedzīvotājam ir jāievēro Dzīvesvietas deklarēšanas likuma noteikumus, ka atbildētājam pašam jāuzņemas atbildība par savas rīcības tiesiskajām sekām.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka maza apmēra prasība par naudas piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ:

2009.gada 4.novembrī prasītāja un atbildētājs noslēdza aizdevuma līgumu Nr.0901379/14ba par aizdevumu Ls 512,89 apmērā, ar procentu likmi 25,18% gadā un komisiju par līguma noformēšanu 25,61 eiro, ko atmaksā aizņēmējs ar pārskaitījumu uz aizdevēja kontu, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, ar komisiju par līguma noformēšanu. (skatīt lietas 15.- 19.lapu)

Punktā 4. noteikts, ka aizdevējs ir tiesīgs pirms termiņa vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt tūlītēju parāda samaksu no aizņēmēja, ja aizņēmējs ir nokavējis no līguma izrietošās maksājuma saistības izpildi kopā vismaz par trīsdesmit dienām.

Līguma vispārējo noteikumu 5.punktā par līgumā paredzēto nosacījumu neievērošanu aizņēmējam noteikts pienākums maksāt līgumsodu – attiecīgi – punktā 5.3. par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu 1% apmērā no termiņā neatmaksātās summas par katru kavējuma dienu, bet, ja aizdevējs izmanto līguma 4.1.punktā noteiktās tiesības un vienpusēji atkāpjas no līguma, tad līgumsods tiek aprēķināts no neatmaksātās aizdevuma summas daļas, kas nav samaksāta līdz vēstulē par vienpusēju atkāpšanos no līguma norādītajam visa parāda samaksas datumam.

2010.gada 24.maijā starp pusēm noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu. (skatīt lietas 21.lapu)

Lietai pievienots 2011.gada 6.oktobra paziņojums par vienpusēju atkāpšanos no līguma, brīdinājums par parāda Ls 1330,80, tajā skaitā, aizdevuma pamatsummas Ls 512,89, nesamaksāto līgumisko procentu Ls 289,62, līgumsoda Ls 512,89, ar parāda piedziņu saistīto izdevumu Ls 7,40 un neatmaksātās komisijas maksas Ls 8 samaksu, un pasta dokumenti par brīdinājuma nosūtīšanu. (skatīt lietas 23., 25.- 30.lapas)

Ar Talsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2012.gada 25.jūlija lēmumu prasītājas pieteikums par atbildētāja saistības pēc 2009.gada 4.novembra aizdevuma līguma Nr.0901379/14ba piespiedu izpildi atstāts bez izskatīšanas saskaņā ar CPL 406.^{6}pantu. (skatīt lietas 31.lapu)

Latvijas Republikas Civillikuma (turpmāk - Latvijas CL) 1587.pantā noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Latvijas CL 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Latvijas CL 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Latvijas CL 1652.panta 3.punktā noteikts, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu.

Šajā gadījumā saskaņā ar Aizdevuma līguma pamatnoteikumiem procentu likme noteikta 25,18 % gadā no aizdevuma summas Ls 512,89.

Tiesa uzskata, ka minētās likuma normas piemērojamas konkrētajā gadījumā, un, ievērojot, ka darījuma puses nav apstrīdējušas ne 2009.gada 4.novembrī noslēgtā līguma, ne 2010.gada 24.maijā noslēgtās vienošanās tiesīgumu, ka prasītāja naudas aizdevumu ir izsniegusi, ka atbildētājs naudas aizdevumu saņēmis, bet nav veicis atmaksu saskaņā ar grafiku, ir likumīgs pamats atzīt, ka prasība par aizdevuma pamatparāda Ls 512,89 un saskaņā ar nolīgto aizdevuma lietošanas procentu likmi 25,18% gadā, kas sastāda Ls 289,62 par laika periodu no 2009.gada 4.novembra līdz 2011.gada 6.oktobrim, neatmaksātās komisijas maksas Ls 8 piedziņu no atbildētāja ir pamatota un apmierināma.

Latvijas CL 1589.pantā ir noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Prasītāja izmantoja aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 4.1.1. paredzētās tiesības, gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu skaits kopā ir vismaz 30 dienas, pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar 4.2.punktu aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Tā kā atbildētājs nebija izpildījis savu saistību pilnībā ne pēc līguma, ne pēc vienošanās un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas, prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma, par ko informēja atbildētāju 2011.gada 6.oktobra brīdinājumā, tajā pašā datumā nosūtot atbildētājam rakstveida brīdinājumu, kurā pieprasīja no atbildētāja parāda Ls 1330,80, tajā skaitā, aizdevuma pamatsummas Ls 512,89, nesamaksāto līgumisko procentu Ls 289,62, līgumsoda Ls 512,89, ar parāda piedziņu saistīto izdevumu Ls 7,30 un neatmaksātās komisijas maksas Ls 8 samaksu.(skatīt lietas 23.lapu)

Ņemot vērā pušu pielīgtās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un to, ka AS„BigBank" šīs tiesības izmantojusi tikai pēc atbildētāja ilgstošiem saistību izpildes kavējumiem, tiesa secina, ka prasītājas vienpusēja atkāpšanās no līguma 2011.gada 6.oktobrī ir tiesiska un nav uzskatāma par Patērētāju aizsardzības likuma pārkāpumu.

Civillikuma 1716.pantā ir noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tādā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, pirmkārt, ja tieši tā bijis norunāts; otrkārt, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstajā laikā (Civillikuma 1720.pants).

Tiesa uzskata, ka arī šīs norādītās likuma normas piemērojamas konkrētajā gadījumā, jo prasītāja savas saistības izpildījusi - aizdevumu atbildētājam izsniegusi, bet atbildētājs no savas puses saistības neizpildīja, parāda un procentu samaksu nolīgtajos termiņos neveica. Tādēļ prasītāja pamatoti aprēķinājusi un lūgusi piedzīt no atbildētāja saskaņā ar abpusēju vienošanos līguma Vispārējo noteikumu 5.3., 5.4., 5.5.punktā paredzētos līgumsodus samazinātā - Ls 183,27 apmērā.

Atbildētājs uz likumu pamatotus iebildumus pret prasības apmierināšanu necēla, neapstrīdēja parāda aprēķinu, tajā skaitā, ne pamatparāda Ls 512,89, ne procentu Ls 289,62,ne līgumsoda Ls 183,27, ne komisijas maksas Ls 8, ne arī ar brīdinājuma nosūtīšanu saistīto izdevumu Ls 7,30 aprēķinu pareizību.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar norādītajām Latvijas Civillikuma normām un ievērojot darījuma pušu parakstīto aizdevuma līgumu, izvērtējot iegūtos pierādījumus, ir pamats atzīt, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji, jo prasītāja savas saistības izpildījusi - aizdevumu atbildētājam izsniegusi, bet atbildētājs no savas puses saistības neizpildīja - aizdevuma parāda Ls 512,89, lietošanas procentu parāda Ls 289,62, kā arī komisijas maksu par aizdevuma izsniegšanu Ls 8 apmērā samaksu nolīgtajos termiņos un kārtībā neveica.

Tiesa uzskata, ka nav pamata apmierināt prasību daļā par zaudējumu Ls 7,30 piedziņu, jo prasības pieteikumā minētais prasījums nav motivēts - nav norādīts ne līguma punkts, kurā puses būtu nolīgušas šādu atbildētāja samaksas pienākumu, nav arī norādīta likuma norma, saskaņā ar kuru lūdz piedzīt minēto summu. Bez tam, prasītāja par minēto prasījumu nav samaksājusi valsts nodevu.

Pārējā daļā prasība ir pamatota un apmierināma.

Atbildētājs saskaņā ar CPL 93.panta, 148.panta otrās daļas un 250.^{23}panta noteikumiem nav iesniedzis ne iebildumus pret prasības apmierināšanu, ne arī pierādījumus, ka parāda samaksa būtu veikta. Tādēļ arī prasība daļā par prasītājas aprēķinātā līgumsoda Ls 183,27 apmērā piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Tiesa uzskata, ka lai gan, saskaitot prasībā norādītās summas, prasītājam būtu tiesības prasīt Ls 993,78, nevis Ls 993,08 piedziņu(par Ls 0,70 vairāk), bet, tā kā prasībā un piedzenamās summas aprēķinā norādīta parāda kopējā summa Ls 993,08, par ko ir attiecīgi samaksāta valsts nodeva, tad tiesai saskaņā ar Latvijas CPL 192.panta nosacījumu, nav likumīga pamata piespriest lielāku summu, nekā to pieprasa prasītāja, tādēļ prasība apmierināma par Ls 993,08 piedziņu.

Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Saskaņā ar šo likuma normu no atbildētāja par labu prasītājai piespriežami tās samaksātie tiesas izdevumi: valsts nodeva Ls 148,96, kas samaksāta saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) noteikumiem(aprēķins - piespriestā parāda summa Ls 993,08 x 15%), ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi Ls 3,30 par ierakstītu paziņojumu un prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu (skatīt maksājumu kvītis 9., 10., 11.lapā, kancelejas izziņas lietas 38., 45., 48.lapā), kā arī no atbildētāja par labu Tiesu administrācijai piedzenami līdz šim nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi Ls 1,61.

CPL 195.pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, rezolutīvajā daļā norādāmas arī prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar šo likuma normu un, ievērojot Latvijas CL 1756.panta noteikumus, kā arī prasītājas lūgumu, ir pamats atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas, līdz sprieduma izpildei, bet ne vairāk kā galvenā parāda Ls 512,89 apmērā.

Saskaņā ar CPL 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{27} panta pirmās daļas noteikumiem tiesas spriedums par maza apmēra prasībām apelācijas kārtībā nav pārsūdzams. Saskaņā ar šī likuma otrās daļas noteikumiem spriedumu par mazā apmēra prasību lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41., 97., 195., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}, 450.pantu,

tiesnese

nosprieda:

Apmierināt maza apmēra prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu BIGBANK AS Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr. 40103200513, parādu Ls 993,08(deviņus simtus deviņdesmit trīs latus un 8 santīmus), valsts nodevu Ls 148,96 (vienu simtu četrdesmit astoņus latus un 96 santīmus), ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus Ls 3,30 (trīs latus un 30 santīmus), kopā piedzīt Ls 1145,34 (vienu tūkstoti vienu simtu četrdesmit piecus latus un 34 santīmus).

Noraidīt prasību daļā par ar brīdinājuma nosūtīšanu saistīto izdevumu Ls 7,30 (septiņu latu un 30 santīmu)piedziņu.

Piespriestās summas iemaksājamas BIGBANK AS Latvijas filiāles kontā LV08HABA0551023395885.

Atzīt BIGBANK AS Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr. 40103200513, tiesības saņemt no /pers. A/ 6 % gadā līdz sprieduma izpildei, bet ne vairāk kā galvenā parāda Ls512,89 (piecu simtu divpadsmit latu un 89 santīmu) apmērā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai līdz šim nesamaksātos tiesas izdevumus Ls 1,61 (vienu latu un 61 santīmu), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā LV51TREL219045801900.

Noteikt pers.A termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2013.gada 19.septembra, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesellze Valbaka